

FISKIVINNUPOLITIKKUR

FØROYINGAR FAR HVØRVA ÚR FISKIV

Tað eru einans útlendingar, sum hava ráð til at gjalda tað, sum skipini kosta við veiðuloyvum. Tað endar við, at føroyingar so líðandi fara úr flotanum og landið fær einki burturúr tilfeinginum, sigur Kári Petersen

Tilfeingisgjald goldið í 2013

Norðoyggjar	Mill. kr.
Christian í Grótinum	10.018.295
Gadus	2.686.920
Næraberg	6.515.965
Norðborg	10.597.195
Sjúrðarberg	4.107.099
Slættaberg	3.122.126
Tilsamans:	37.047.601 (27,1%)

Eysturoy	
Bakur	626.797
Stelkur	626.797
Munkur	412.426
Skúgvur	412.426
Edna	3.372.361
Akraberg	664.667
Fagraberg	9.816.929
Høgiklettur	9.054.440
Finnur Fríði	9.928.784
Jupiter	10.303.019
Tróndur í Gøtu	10.928.242
Tummas T	12.118.471
Ólavur Nolsøe	1.421.472
Tilsamans:	69.686.829 (51,0 %)

Streymoy	
Phoenix	3.005.596
Sermilik II	3.016.208
Tilsamans:	6.021.805 (4,4%)

Vágar	
Atlantsfarið	3.554.889
Tilsamans	3.554.889 (2,6%)

Suðuroy	
Breiðanes	1.028.584
Grunnabarð	5.547.974
Gullberg	1.375.794
Sjagaklettur	1.361.549
Hamranes	1.024.904
Niels Pauli	1.041.624
Ran	3.290.759
Rankin	2.336.888
Steintór	1.041.624
Suðringur	2.336.888
Tilsamans:	20.386.589 (14,9 %)

Í alt: 136.697.712 milliónir (100 %)

Kelda Norðlýsið

Marjun Dalsgaard

Fylgjurnar av verandi fiski-vinnuskipan eru millum annað, at føroyingar fara at hvørva úr fiskivinnuni, tí tað eru bara útlendingar, sum hava ráð til at keypa skipini við veiðirættindum í uppsjóvarvinnuni, sigur Kári Petersen búskaparfrøð-ingur.

Tað er longu hend ein miðsavning av føroysku fiskivinnuni, tí tað er bara fyrítøkur við nógvum peng-um, sum hava ráð til at keypa skipini við teimum góðu veiðuloyvunum.

Skalt tú keypa eitt skip í dag, keypir tú eisini veiðiloyvi fyri fleiri ár. Tað merkir, at tað er sera ringt hjá teimum ungu at koma inn, tí tað snýr seg um so nógvar pengar.

Um tú istaðin keypti skip-ið fyri seg, og so veiðiloyvir fyri eitt ár at gangin, vóru nógv betur møguleikar hjá nýggjum at koma inn í vinn-una, eins og smærri feløg høvdu havt betri møguleika, sigur Kári Petersen.

– Vit síggja longu nú, at virkseimið er miðsavnað um Eysturoynna og Norðoyggjar. Norðlýsið hevur gjørt eina uppgerð yvir, hvar skipini, sum hava goldið tilfeingis-gjald í 2013 hoyra heima, og hendan uppgerð vísir, at 51 % er savnað í Eysturoynni.

– Suðuroyggin, Sandoygg-in og Vágarnar hava nógv minni virkseimi nú enn fyrr. Tey hava ongan møguleika at fylgja við, tí tað eru ikki so peningasterk fólk har, og tí missa hesi umráðir síni skip, sigur Kári Petersen.

Tað er hesin sami leisturin, sum við tíðini so við og við fer at trýsta føroyingar út úr pelagisku vinnuni, sigur hann.

Veiðuloyvin fleirfalda virðið

Skipini í uppsjóvarflotanum í dag eru mett at vera 1.210

Ein miðsavnan av virkseminum sæst longu, og hesin sami leistur førir til, at føroyingar hvørva úr fiskivinnuni, tí bara útlendingar hava ráð til at keypa skipini við veiðylovvunum

milliónir krónur verd í sær sjálvum. Við veiðurættindum eru skipini mett at vera 6-7 milliardir krónur verd. Hesar upphæddir hava føroyingar ikki ráð til at keypa skip fyri, tí nýta útlendingar ofta føroyskar strámenn. Somu-leiðis finnast konstruktiónir, har tú hevur eitt felag við sera litlum eginpeningi, og restin er lán. Hetta kemur av, at útlendingar bert kunnu eiga 30 procent av felagnum, um felagið skal hava føroysk fiskiloyvi. Sostatt verða alt fleiri dømi um, at útlendingar eiga ein part av einum før-oyskum felagið og veita figg-ing til skipakeypini.

– Teir kunnu áseta sær eina rentu fyri lánið til før-oyska felagið og soleiðis tømja yvirskotið út úr føroyska felagnum og upp í útlandska móðirfelagið, sigur Kári Petersen. Hetta førir við sær, at einki verður til landið og

Føroya fólk.

– So við og við fara før-oyingar úr vinnuni og út-lendingar hava góðar møgu-leikar at taka allan ágóðan av føroyska tilfeinginum út úr Føroyska samfelagnum. Tøma teir yvirskotið burtur úr felagnum við eini høgari rentu, er einki yvirskot at gjalda skatt av. Útlendingarnir avgera tí sjálvir, um teir vilja rinda skatt til føroyska sam-felagið, sigur Kári Petersen.

Skuldarbundin fiskivinna

Ein annar av vansunum við verandi fiskivinnuskipan er, at fiskivinnan verður skuld-arbundin.

– Skipini eru sera dýr at keypa. Tá tey verða seld, er tað fyri fleiri ferðir virðið á skipinum sjálvum. Eink-arrætturin, sum fylgir við veiðuloyvunum, merkir, at tilfeingisgjaldið verður sera

stórt, og tað fer til tann, sum fer úr vinnuni, meðan tann, sum skal inn í vinnuna skal gjalda tilfeingisgjald og má út at læna pengar. Pengarnir verða sostatt tiknir út úr fiski-vinnuni, sigur Kári Petersen.

Eitt stórt tilfeingisgjald er longu goldið til reiðarar, sum hava selt.

– Inntil nú eru eini 6-700 milliónir krónur goldnar í tilfeingisgjaldi til eigarar av skipum - av hesum hevur tann, sum eigur tilfeingið, Føroya fólk, einki fingið, sigur Kári Petersen.

Stóru virðini, sum eru tengd at skipunum, merkja í síðsta enda, at vinnan verður skuldarbundin, tí tey, sum koma inn í vinnuna, skulu gjalda, og tey, sum fara út, fáa tilfeingisgjaldið.

Vinnan fær ikki ágóðan

Tað, sum er óheppið er, at tað